

THE FINTECH REVOLUTION AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT OF THE SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES

REVOLUȚIA FINTECH ȘI ROLUL EI ÎN DEZVOLTAREA SECTORULUI ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Lica ERHAN

PhD, Associate Professor, Academy of Economic Studies of MOLDOVA

e-mail: lica.erhan@ase.md

Abstract

We are passing through the Era of digital revolutions, and digital innovation is inevitably leaving its mark on the transformations of the economy. An example of these transformations is financial technology, also known as Fintech, which has established itself in a relatively short time as a revolutionary and emerging industry that uses technology to improve its financial activities and services.

The Fintech revolution was imposed by a large number of technological innovations in a short time, materialized by the emergence of artificial intelligence, cloud computing services and distributed registry technology. These led to new innovative opportunities, such as mobile payments, open banking services, crowdfunding, cryptocurrencies and automated counseling.

Thus, the impact of financial technologies on the business ecosystem is becoming increasingly felt, and an active beneficiary of Fintech innovations in this ecosystem are small and medium-sized enterprises (SMEs). Small and medium-sized businesses are the driving force behind economies around the world, and digital innovation is paving the way for SMEs to have access to improved financial services. The Fintech industry can generate significant benefits for the SMEs sector, resulting in lower costs, as well as increased efficiency and transparency of transactions.

New advanced technologies bring significant benefits to small businesses through cheaper access to innovative financial products, thus increasing the level of financial inclusion of these entities. At the same time, new financial technologies are launching a series of challenges both in the fields of legislative regulation and financial education.

Keywords: *financial technology, digital innovations, small and medium enterprises, inclusion, security, financial education.*

JEL Classification: *F65; G20*

INTRODUCERE

Relativ recent în vocabularul mediului de afaceri și-a făcut din ce în ce mai mult simțită prezența cuvântul Fintech, care constituie un mix dintre două cuvinte engleze, finanțe și tehnologie. Un studiu consacrat definiției fenomenului Fintech, efectuat în baza unui număr impunător de peste 200 de lucrări științifice consacrat termenului dat, a definit Fintech-ul drept „noua industrie financiară care aplică tehnologia pentru îmbunătățirea activităților financiare.” [1]

Actualul boom Fintech este relaționat și de apariția mai multor inovații tehnologice într-un interval relativ scurt. Astfel, serviciile oferite de industria Fintech s-au diversificat cu viteza luminii, oferind la ziua de azi beneficiarilor săi: simplificarea procedurilor și tranzacțiilor on-line; creșterea gradului de securitate a datelor entităților; dezvoltarea serviciilor financiare noi, precum big data, blockchain sau gestionarea cripto monedelor etc.

Revoluția Fintech pe care o trăim în prezent are impact global. În ultimii ani, investițiile în Fintech la nivel mondial au crescut enorm. Cea mai mare parte au fost făcute în Statele Unite, Silicon Valley fiind unul din contributorii importanți. Asia și Israel își accelerează eforturile în această direcție. SUA, China și Israel găzduiesc mai mult de jumătate din cele zece, cele mai mari companii Fintech. [3]

Aceste realități conturează clar premisa, că viitorul aparține serviciilor Fintech. Mediul financiar evolua destul de alert datorită progreselor tehnologice cu mult înainte de criza Covid-19,

totuși, anume situația pandemică a amplificat și mai mult acest progres tehnologic, accentuând relevanța și necesitatea acută a acestor servicii pe piață. În acest context, nu facem referire doar la serviciile bancare on-line, acestea deja revoluționează modul în care persoanele fizice și entitățile se finanțează, dar și la împrumuturile digitale peer-to-peer între proprietari de entități mici sau posibilitățile evaluării aplicației de credit, imediat de pe un dispozitiv mobil. Astfel de instrumente inovative extind considerabil gradul de incluziune financiară pentru multe entități, cărora în condiții diferite le-ar fi dificil să acceseze finanțări și aici ne referim în primul rând la sectorul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM).

Pentru a puncta exact relația de cauzalitate dintre serviciile Fintech și dezvoltarea sectorului IMM, în continuarea compartimentului de „Analize și discuții”, din cadrul prezentului demers științific vom iniția două întrebări: „De ce anume serviciile Fintech se potrivesc ca o mânășă pentru IMM-uri?” și „Care este rolul acestor servicii în dezvoltarea sectorului IMM?”

Prin prisma acestor reflecții de sinteză vom asigura și atingerea scopului prezentului demers științific care constă în identificarea căilor prin prisma cărora tehnologia financiară, poate contribui progresiv la dezvoltarea sectorului IMM. Pentru realizarea eficientă a demersului enunțat, este necesară o abordare holistică, dat fiind faptul că dezvoltarea tehnologiei financiare în societatea digitală modernă impune exigențe atât față de furnizorii acestor servicii, cât și pentru beneficiarii lor, dar nu în ultimul rând și pentru legiuitori.

ANALIZE ȘI DISCUȚII

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă forță motrică a economiilor din întreaga lume. Rolul vital al acestor entități în special se resimte pe piețele în curs de dezvoltare și cele emergente. Totodată, anume aceste entități sunt cele care întâmpină cele mai mari dificultăți din punct de vedere financiar. Fintech ajunge să constituie pentru IMM-uri un instrument eficient pentru incluziune financiară, deoarece le poate asigura servicii financiare de calitate, de care aceste entități nu ar fi beneficiat în trecut din cauza costurilor ridicate. Întreprinderile Fintech oferă clienților săi produse și servicii financiare digitale care sunt practice și ușor de utilizat. Printre acestea se regăsesc tranzacțiile bancare, contabile sau de administrare a afacerilor sau finanțelor personale, în așa fel încât să poată satisface nevoile clienților, nu numai în materie de securitate, dar și de transparență și rapiditate.

Industria Fintech s-a dovedit a fi extrem de compatibilă pentru întreprinderile mici și mijlocii de diferite dimensiuni, inclusiv și pentru start-up-uri. Merită remarcată această poziție dublă a Fintech-ului care susține entitățile abia lansate pe piață și, care deseori sunt chiar ele însuși start-up-uri abia lansate pe piața serviciilor financiare digitale. De regulă, întreprinderile Fintech se specializează într-o anumită nișă, unele dedicate activităților bancare, altele împrumuturilor sau investițiilor etc.

Tradițional, volumele de împrumuturi acordate IMM-urilor sunt relativ mici, situația datorată nu doar insuficienței gajului caracteristică acestor entități, dar și faptului că fluxul informațional care caracterizează activitatea acestor entități deseori ajunge să fie mai limitat și mai „sărac” din perspectiva datelor financiare furnizate. În aceeași ordine de idei, prevederile Legii Contabilității și Raportării Financiare nr.287 din 15.12.2017, permite entităților de dimensiuni micro să întocmească și să prezinte Situații Financiare prescurtate, care relevă cele mai puține informații despre poziția și performanța financiară a acestor entități.

Băncile comerciale concep creditarea IMM-urilor ca fiind una riscantă, și urmăresc tendința de a oferi finanțări la o rată a dobânzii mai mare, explicată prin lipsa unor garanții suficiente și a unei lichidități limitate a acestor entități. IMM-urile sunt obișnuite cu fraza „nu ai gaj – nu ai împrumut”, auzită de atâtea ori din partea instituțiilor de creditare.

Această nișă lăsată liberă de băncile reticente să finanțeze IMM-urile pe de o parte și, entitățile businessului mic extrem de fragile la solicitarea gajului pe de altă parte, poate fi ocupată de serviciile Fintech. Fluxul informațional aferent activității IMM-urilor acumulat prin intermediul tehnologiilor digitale avansate poate veni în completarea informațiilor financiar-contabile limitate dezvăluite de către IMM-uri, diminuând asimetriile informaționale caracteristice acestor entități. Relația cauzală în care progresul tehnologic contribuie la sporirea eficienței instituțiilor financiare le va permite IMM-urilor să obțină condiții de finanțare mai avantajoase pe viitor.

Mulți finanțatori au început deja să conștientizeze că „informațiile sunt noul petrol”. În mod tradițional, criteriile de creditare și monitorizare ale instituțiilor financiare pentru IMM-uri depindeau în mare măsură de judecățile bancherilor experimentați. Cu toate acestea, fluxul informațional furnizat în timp util și pus la dispoziție de noua tehnologie permit acum și persoanelor fără experiență să ia decizii de investiții.

Totodată, după cum am menționat abordarea trebuie să fie una multidimensională deoarece, ca orice produs revoluționar Fintech vine la pachet atât cu un șir de facilități, cât și cu provocări.

În cazul facilităților, atât pentru monitorizare din partea organelor de control, cât și pentru beneficiari, apare posibilitatea de a urmări o tranzacție economică, sporind gradul de transparență și securitate economică a acesteia. O altă facilitare incontestabilă, menționată și anterior este lejeritatea și posibilitatea de a avea acces de pe un dispozitiv mobil, la servicii financiare rapide și calitative. Cu siguranță o altă facilitare majoră constă în diminuarea costurilor pentru aceste servicii.

Concomitent, nu pot fi negate și provocările, una dintre principalele este lipsa reglementării în multe țări. Crowd fundingul, împrumuturile peer-to-peer și alte instrumente noi pot sprijini finanțarea start-up-urilor, dar totodată ele sunt purtătoare de riscuri unice și inerente. Investitorii riscă să-și piardă fondurile investite, iar IMM-urile care se bazează pe o astfel de finanțare se confruntă cu riscul ca sursa de finanțare să devină mai scumpă pe viitor. Posibilele fraude, scurgeri de informații și atacurile cibernetice sunt preocupări suplimentare. Astfel, provocarea pentru autoritățile de reglementare este de a proteja investitorii și de a menține stabilitatea situației financiare menținând în același timp o piață inovatoare, prin armonizarea legislativă, efectuarea unor intervenții adecvate în economie și promovarea tehnologiei avansate. Dezvoltarea unui cadru de reglementare este crucial ca fundament al unui mediu de afaceri vibrant și de încredere. [3]

Marea provocare constă în găsirea echilibrului dintre asigurarea unei finanțări accesibile pe termen lung pentru IMM-uri și dintre securitatea informațiilor financiare pentru furnizorii de servicii financiare și pentru alte părți interesate.

De asemenea, dezvoltarea în ritmuri extrem de rapide a Fintech-ului accentuează și mai pronunțat necesitatea acută de educație financiară de calitate. Chiar dacă avantajele Fintech în reducerea barierelor din calea opțiunilor financiare și investițiilor nu pot fi negate, riscurile și limitările organizaționale, rămân și ele la ordinea de zi.

Prin urmare, IMM-urile trebuie să-și îmbunătățească educația financiară pentru a profita cât mai mult de oportunitățile financiare generate de Fintech. La stabilirea unei comunicări eficiente dintre antreprenori și industria Fintech un rol important îi revine și mediului academic de profil economic, care oferă absolvenților săi, o educație financiară de calitate și competențele necesare pentru a face față rigorilor mediului de afaceri competitiv și dinamic.

Competitivitatea bazată pe inovare trebuie să devină prioritate pentru IMM-urile autohtone. Aceasta presupune că, în afară de cadrul legal care să-i încurajeze și să reglementeze activitatea acestei industrii, antreprenorii mai au nevoie și de cunoștințe în domeniul inovării, de dezvoltarea capacității lor de a absorbi tehnologiile de ultimă generație, de a adapta aceste tehnologii la nevoile piețelor deservite și de a dezvolta, la rândul lor, tehnologii sau servicii care să le permită obținerea progresului. [2]

Ecosistemul de afaceri s-a schimbat foarte mult, o entitate nu mai este un actor independent, succesul se bazează pe cooperare. Această cooperare va servi la identificarea celor mai adecvate căi

pentru atragerea resurselor financiare și digitale inovative. IMM-urile pot utiliza Fintech-ul ca instrument de analiză a propriilor afaceri și îmbunătățirea performanței financiare. Utilizarea eficientă a acestor tehnologii urmează să încurajeze investitorii și instituțiile financiare, să dezvolte analize asupra riscului de creditare, să sporească finanțarea și să contribuie la dezvoltarea sustenabilă a sectorului IMM.

CONCLUZII

În prezent tranzităm Era revoluțiilor digitale, iar inovația digitală inevitabil își lasă amprenta sa și asupra transformărilor în economie. Un exemplu elocvent este și tehnologia financiară, cunoscută și sub denumirea de Fintech, care s-a impus, într-un timp relativ scurt, drept o industrie revoluționară și emergentă care utilizează tehnologia pentru a îmbunătăți activitățile și serviciile din domeniul financiar. După cum am remarcat anterior, conceptual Fintech ajunge să ocupe un loc central într-un mediu de afaceri digital modern. Instituțiile financiare se limitează la un număr din ce în ce mai mic de tranzacții față-în-față, iar diversitatea de servicii furnizate de industria Fintech este foarte vastă.

Revoluția Fintech s-a impus printr-un număr mare de inovații tehnologice într-un interval scurt, concretizate prin apariția inteligenței artificiale, a serviciilor de cloud computing și a tehnologiei registrelor distribuite. Acestea au introdus și noi oportunități inovative, precum plățile mobile, serviciile bancare deschise, finanțarea participativă, monedele virtuale și consilierea automatizată.

Astfel, impactul tehnologiilor financiare în cadrul ecosistemului de afaceri devine din ce în ce mai mult resimțit, iar un beneficiar activ al inovațiilor Fintech din cadrul acestui ecosistem sunt întreprinderile mici și mijlocii (IMM). Anume afacerile de dimensiuni mici și mijlocii reprezintă forță motrică a economiilor din întreaga lume, iar inovația digitală deschide calea pentru IMM-uri să aibă acces la servicii financiare îmbunătățite. Industria Fintech poate genera importante beneficii, pentru sectorul IMM, concretizate în costuri mai reduse, precum și creșterea eficienței și al gradului de transparență al tranzacțiilor. Noile tehnologii avansate aduc beneficii incontestabile businessului mic prin acces mai ieftin la produse financiare inovative, contribuind astfel și la sporirea nivelului de incluziune financiară al acestor entități.

Totodată, putem puncta că revoluția Fintech este purtătoare nu doar de beneficii, dar a reușit să dea naștere și unui șir de provocări atât în sfera reglementării legislative, cât și a rigorilor în domeniul educației financiare.

Dacă sfera reglementării nu ține doar de mediul de afaceri, fiind mai mult o prerogativă a Legislativului, apoi educația financiară este o misiune și o caracteristică definitorie a unui climat de afaceri competitiv. Problema este mult mai complexă și implică în acest context și mediul academic, care are nobila misiune de a educa și a pregăti o masă critică de antreprenori, care sunt pregătiți să facă față provocărilor și inovațiilor. Fintech ca orice alt produs revoluționar, necesită adaptabilitate și reacții rapide, prompte din partea tuturor actorilor, beneficiarilor și părților implicate.

Revoluția Fintech a condiționat ameliorarea nivelului de competențe digitale pentru cei activi în infrastructura financiară și pentru consumatorii acestor servicii. Astfel, dezvoltarea competențelor digitale de rând cu educația financiară de calitate devin o necesitate stringentă pentru managerii micului business. Doar printr-o gândire vizionară, deschisă spre inovare și schimbare, IMM-urile vor putea să beneficieze din plin de progresele Fintech.

BIBLIOGRAFIE

1. Schueffel, P. (2017). *Taming the Beast: A Scientific Definition of Fintech*. Journal of Innovation Management, 4, 32-54.
2. Stratan, A., Novac, A., Maier, L. (2018) *Inovarea ca factor de dezvoltare a IMM din Republica Moldova*. Revista Intellectus, 2, 58-68.
3. Raportul Parlamentului European referitor la tehnologia financiară: influența tehnologiei asupra viitorului sectorului financiar (2016/2243(INI)), 28.04.2017.
Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0176_RO.html